

PROJEKT STANOWISKA RP

*przygotowany w związku z art. 7 ustawy z dnia 8 października 2010 r.
o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem
Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 213, poz. 1395)*

Dotyczy

Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia na podstawie planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013;

Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1306/2013;

Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych, (UE) nr 1151/2012 w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych, (UE) nr 251/2014 w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych aromatyzowanych produktów sektora wina, (UE) nr 228/2013 ustanawiające szczególne środki w dziedzinie rolnictwa na rzecz regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej i (UE) nr 229/2013

	ustanawiające szczególne środki dotyczące rolnictwa dla mniejszych wysp Morza Egejskiego	
Data przekazania Polsce dokumentu przez instytucje UE	4 czerwca 2018 r.	
Sygnatura dokumentu	Komisja Europejska	COM (2018)392 COM (2018)393 COM (2018)394
	Numer międzyinstytucjonalny	2018/0216 (COD) 2018/0217 (COD) 2018/0218 (COD)
Procedura decyzyjna	zwykła procedura ustawodawcza	
Tryb głosowania w Radzie UE	większość kwalifikowana	
Instytucja wiodąca	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	
Instytucje współpracujące	Ministerstwo Cyfryzacji Ministerstwo Finansów Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii Ministerstwo Spraw Zagranicznych Ministerstwo Środowiska Ministerstwo Zdrowia	
Data przyjęcia przez KSE	29 sierpnia 2018 r.	

I. Cel projektu aktu prawnego

W propozycji Komisji Europejskiej (KE) dotyczącej rozporządzenia określającego wieloletnie ramy finansowe (WRF) na lata 2021–2027 (wniosek w sprawie wieloletnich ram finansowych¹) określono ramy budżetowe i główne kierunki wspólnej polityki rolnej (WPR). W oparciu o te ramy KE przedstawiła pakiet rozporządzeń ustanawiających przepisy dotyczące realizacji WPR w latach 2021–2027. Propozycje przewidują jako datę rozpoczęcia stosowania 1 stycznia 2021 r.

KE podkreśla, że WPR musi zostać zmodernizowana i uproszczona, aby sprostać nowym wyzwaniom. Musi też zapewnić wkład w realizację dziesięciu priorytetów KE oraz celów zrównoważonego rozwoju. Wśród priorytetów WPR po 2020 r. KE wymieniła bardziej ambitne działania w zakresie ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu, lepsze ukierunkowanie wsparcia oraz powiązanie WPR z badaniami naukowymi, innowacjami i doradztwem. Aby zwiększyć skuteczność WPR Komisja zaproponowała także nowy model wdrażania, w którym nacisk przesunięto z kontrolowania zgodności ze szczegółowymi wymogami UE na realizację celów oraz inaczej rozłożono zakres obowiązków między UE i państwami członkowskimi, zwiększając pomocniczość.

W propozycjach KE dotyczących wieloletnich ram finansowych UE na lata 2021-2027 kwota przeznaczona na wspólną politykę rolną wynosi 365 mld EUR w cenach bieżących (324,3 mld EUR w cenach stałych). Przewiduje się zachowanie dwóch filarów WPR: na płatności bezpośrednie i interwencje rynkowe KE przewidziała 286,2 mld EUR w cenach bieżących (254,2 mld EUR w cenach stałych), zaś na rozwój obszarów wiejskich 78,8 mld EUR w cenach bieżących (70 mld EUR w cenach stałych).

Uzupełnienie dla tych funduszy rolniczych mają stanowić środki w ramach programu „Horyzont Europa”, które obejmują także 10 mld EUR na wsparcie badań i innowacji w dziedzinach: produkcji żywności, rolnictwa, rozwoju obszarów wiejskich i biogospodarki. W ramach EFRG zostanie utworzona rezerwa rolna, aby finansować dodatkowe wsparcie dla sektora rolnego. Kwoty z rezerwy niewykorzystane w danym roku będą przenoszone na kolejny rok.

Proponuje się, by w przypadku państw członkowskich, w których poziom płatności bezpośrednich wynosi mniej niż 90 % unijnej średniej, kontynuować proces wyrównywania poziomu tych płatności (konwergencja zewnętrzna) rozpoczęty w okresie 2014–2020. Dla tych państw członkowskich różnica między obecnym poziomem płatności bezpośrednich a 90% średniej ma zostać zmniejszona o połowę. Wszystkie państwa członkowskie będą uczestniczyć w finansowaniu tego procesu.

W odniesieniu do działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich planuje się zmianę podziału ich finansowania między budżetem UE a budżetami państw członkowskich i podniesienie poziomu krajowego współfinansowania wydatków w tym obszarze. Regiony słabiej rozwinięte będą nadal korzystać z wyższych stóp współfinansowania, co ma dotyczyć także niektórych interwencji takich jak LEADER i płatności rolno-środowiskowe. KE stwierdza, że podział środków EFRROW między państwa członkowskie jest oparty na obiektywnych kryteriach powiązanych z celami strategicznymi i uwzględnia obecnie obowiązujący podział.

---

¹ COM(2018) 322 final – rozporządzenie WRF

Państwa członkowskie będą mogły korzystać z możliwości przeniesienia części środków między filarami WPR.

Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania

Roczny przegląd realizacji celów ma stanowić jeden z kluczowych elementów stałego monitorowania realizacji WPR na poziomie państwa członkowskiego. Odpowiednie wskaźniki produktu i wskaźniki rezultatu będą przedkładane w ramach rocznego sprawozdania z wdrażania planu strategicznego WPR. Oceny postępów w realizacji celów będą zawierać wnioski dotyczące zidentyfikowanych niedociągnięć/problemów lub ewentualnej poprawy działań lub ich rezultatów i zmaksymalizowania ich skuteczności/wpływu.

Nowa WPR ma być bardziej dostosowana do lokalnych warunków. Państwa członkowskie będą mogły określić większość warunków kwalifikowalności na poziomie krajowym, aby dostosować je do swych specyficznych uwarunkowań. Zdaniem KE obciążenia administracyjne związane z kontrolą będą mogły zostać zmniejszone dzięki ograniczeniu wymogu spełniania przez beneficjentów warunków kwalifikowalności określonych na szczeblu UE.

Aby w dalszym ciągu WPR mogła przyczyniać się do zrównoważonego rozwoju rolnictwa, produkcji żywności oraz obszarów wiejskich, jej cele zorientowane są na rentowność i dochody gospodarstw rolnych, bardziej skuteczną realizację polityki w zakresie ochrony środowiska i klimatu, a także na zrównoważony rozwój obszarów wiejskich. Przekrojowym celem jest wspieranie wiedzy, innowacji i cyfryzacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Nowa WPR będzie dążyć do realizacji celów szczegółowych takich jak:

- a) wspieranie godziwych dochodów gospodarstw rolnych i odporności w całej Unii (w celu wzmocnienia bezpieczeństwa żywnościowego);
- b) zwiększenie zorientowania na rynek i konkurencyjności, w tym większe ukierunkowanie na badania naukowe, technologię i cyfryzację;
- c) poprawa pozycji rolników w łańcuchu wartości;
- d) przyczynianie się do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, a także wykorzystanie zrównoważonej energii;
- e) wspieranie zrównoważonego rozwoju i wydajnego gospodarowania zasobami naturalnymi, takimi jak woda, gleba i powietrze;
- f) przyczynianie się do ochrony różnorodności biologicznej, wzmacnianie usług ekosystemowych oraz ochrona siedlisk i krajobrazu;
- g) przyciąganie młodych rolników i ułatwianie rozwoju działalności gospodarczej na obszarach wiejskich;
- h) promowanie zatrudnienia, wzrostu, włączenia społecznego i rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich, w tym biogospodarki i zrównoważonego leśnictwa;
- i) poprawa reakcji rolnictwa UE na potrzeby społeczne dotyczące żywności i zdrowia, w tym bezpiecznej, bogatej w składniki odżywcze i zrównoważonej żywności, jak też dobrostanu zwierząt.

W oparciu o rodzaje interwencji wyszczególnione w rozporządzeniu, państwa członkowskie będą opracowywać interwencje dostosowane do swoich uwarunkowań i będą je przedstawiać w planie strategicznym WPR. W przepisach określono zasady dotyczące treści takiego planu strategicznego WPR. Komisja będzie sprawdzać plany i je zatwierdzać. Plany strategiczne WPR

obejmą większość instrumentów wsparcia finansowanych z EFRG (w tym programy sektorowe, które do tej pory były ustanawiane na podstawie rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych) i EFRROW. W ten sposób każde państwo członkowskie opracuje dla siebie jednolitą i spójną strategię interwencji. Przy użyciu wskaźników rezultatu (zdefiniowanych na poziomie UE) państwa członkowskie w planach strategicznych WPR określą cele, jakie chcą osiągnąć w danym okresie programowania.

Rozporządzenie dotyczące planu strategicznego WPR

W tytule I projektu określono zakres rozporządzenia oraz definicje.

Tytuł II przedstawia cele ogólne i szczegółowe WPR, które należy realizować w ramach interwencji opracowanych przez państwa członkowskie i przedstawionych w ich planach strategicznych WPR.

W tytule III wprowadzono szereg wspólnych wymogów dotyczących planów strategicznych WPR oraz elementy mające zastosowanie do kilku rodzajów interwencji. Wspólne wymogi dotyczą przestrzegania zasad ogólnych i praw podstawowych, takich jak unikanie zakłócania konkurencji, poszanowanie rynku wewnętrznego i niedyskryminacja oraz przestrzeganie przepisów WTO dotyczących wsparcia wewnętrznego. Określono również obowiązek i zasady dotyczące sposobu definiowania w planach strategicznych WPR pojęć takich jak: „działalność rolnicza, użytki rolne, kwalifikujący się hektar, osoba faktycznie prowadząca działalność rolniczą, młody rolnik. W sekcji tej opisano zobowiązania w zakresie „warunkowości” (konieczność przestrzegania przez beneficjentów płatności norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska [normy GAEC] i wymogów podstawowych w zakresie zarządzania [wymogi SMR]) oraz obowiązek funkcjonowania usług doradczych dla gospodarstw rolnych. W tytule III przedstawiono także rodzaje interwencji, które państwa członkowskie mogą wykorzystywać, aby wdrożyć swoje plany strategiczne WPR. Są to szerokie kategorie interwencji, jak: wsparcie w formie płatności bezpośrednich, tzw. wsparcie sektorowe, wsparcie związane z rozwojem obszarów wiejskich.

Tytuł IV zawiera przepisy finansowe. Zawarto w nim w szczególności alokacje środków finansowych w podziale na państwa członkowskie i fundusze oraz określono stopień elastyczności dozwolony przy przesunięciach środków między funduszami. Określono udział wkładu EFRROW w odniesieniu do wydatków publicznych w zależności od typu regionu i rodzaju interwencji oraz przewidziano minimalne lub maksymalne alokacje środków finansowych na cele szczegółowe/typy interwencji (*ring-fencing*).

Tytuł V zawiera przepisy dotyczące planów strategicznych WPR. Określono w nim, jakie elementy państwa członkowskie muszą uwzględnić podczas opracowywania planu strategicznego oraz jaka jest jego minimalna zawartość, z uwzględnieniem celów końcowych i planowania finansowego. W tytule tym określono zasady dotyczące zatwierdzania przez Komisję planów strategicznych WPR oraz wprowadzania do nich zmian.

Tytuł VI zawiera niezbędne elementy dotyczące koordynacji i zarządzania. Określono w nim zakres odpowiedzialności organów państw członkowskich w odniesieniu do konkretnych zadań związanych z planami strategicznymi WPR. Aby zaangażować wszystkie zainteresowane strony w tytule tym opisano zasady ustanawiania komitetu monitorującego. Ustanowiono w nim również sieci kontaktów, które mają umożliwić pomyślną realizację planów strategicznych WPR. Sieci te będą ustanowione zarówno na szczeblu krajowym, jak i na

szczeblu UE. Wreszcie w tytule tym ustanowiono europejskie partnerstwo innowacyjne, aby stymulować wymianę wiedzy i innowacyjność.

W tytule VII wprowadza się ramy realizacji, monitorowania i ewaluacji określające co ma się znajdować w sprawozdaniach państw członkowskich z postępów w realizacji ich planów strategicznych WPR, kiedy należy je składać oraz zasady monitorowania i oceny tych postępów. Tytuł ten zawiera w szczególności przepisy dotyczące premii za skuteczną realizację celów środowiskowych i klimatycznych.

Wreszcie, tytuły VIII i IX zawierają odpowiednio przepisy dotyczące konkurencji, wyjaśniające w jaki sposób należy stosować poszczególne przepisy regulujące pomoc państwa, oraz przepisy końcowe określające, które z rozporządzeń zostają uchylone i kiedy przedmiotowe rozporządzenie wejdzie w życie.

Rozporządzenie horyzontalne w sprawie WPR

Proponuje się utrzymanie obecnej struktury WPR opartej na dwóch filarach, w ramach której środki o zasięgu ogólnym wypłacane w systemie rocznym w ramach I filara byłyby uzupełnione środkami w ramach programów wieloletnich II filara. KE dostosowała obecne rozporządzenie horyzontalne w sprawie WPR do nowego modelu wdrażania polityki oraz odzwierciedliła zwiększony zakres elastyczności, jakim dysponują państwa członkowskie przy jej wdrażaniu (w zależności od ich lokalnych potrzeb). Przesunięcie nacisku w sposobie wdrażania WPR, z zapewniania zgodności z przepisami UE na realizację celów, wymaga precyzyjnego określenia celów, jakie polityka ma zrealizować. Cele te zostaną zatem ustanowione na poziomie UE.

Oprócz przepisów finansowych, rozporządzenie horyzontalne w sprawie WPR zawiera także przepisy dotyczące ogólnych zasad kontroli i kar, kontroli w zakresie warunkowości i ZSiK. W rezultacie rozporządzenie ustanawia zasady dotyczące: finansowania, systemów zarządzania i kontroli, procedur rozliczania (rocznego rozliczenia finansowego i rocznego rozliczenia z realizacji celów) oraz kontroli zgodności rozliczeń.

Wspomniane rozporządzenie zawiera różne elementy, które zdaniem Komisji prowadzą do uproszczeń. Taki charakter, zdaniem KE, będzie miało proponowane roczne rozliczenie z realizacji celów. Oznacza to przesunięcie nacisku z przestrzegania procedur na realizację celów polityki rolnej.

W rozporządzeniu przewidziano także zmniejszenie liczby agencji płatniczych oraz wzmocnienie roli jednostki koordynującej i jednostki certyfikującej zgodnie z nowym modelem wdrażania. Zgodnie z rozporządzeniem finansowym wprowadzono podejście oparte na pojedynczym audycie, dzięki czemu możliwe ma być ograniczenie liczby audytów przeprowadzanych przez służby KE.

Rozporządzenie zmieniające przepisy o wspólnej organizacji rynku i inne rozporządzenia

KE proponuje uchylenie części przepisów dotyczących interwencji sektorowych, które były wcześniej ustanowione w rozporządzeniu (UE) nr 1308/2013, ponieważ te interwencje w ramach przyszłej WPR zostaną uregulowane rozporządzeniem dotyczącym planu strategicznego WPR. KE proponuje także szereg szczegółowych zmian przepisów dotyczących sektora wina, uzasadniając je nowymi wyzwaniami przed jakimi stanął ten sektor.

Ponadto KE proponuje zmianę przepisów dotyczących oznaczeń geograficznych zawartych w czterech podstawowych aktach prawnych, aby uprościć system oznaczeń geograficznych,

skrócić proces rejestracji oznaczeń geograficznych i efektywniej zatwierdzać zmiany do specyfikacji produktu. Zmiany te mają na celu uproszczenie systemu oznaczeń geograficznych, uczynienie go bardziej zrozumiałym dla konsumentów.

W projekcie rozporządzenia przewidziano także przepisy, które przekładają się na wewnętrzne zobowiązania podjęte przez UE i jej państwa członkowskie w kontekście decyzji na szczeblu ministerialnym Światowej Organizacji Handlu, szczególnie w odniesieniu do dopłat eksportowych.

Ponadto KE proponuje usunąć szereg nieaktualnych przepisów, między innymi dotyczących systemu ograniczania produkcji i wymogów mających zastosowanie do sektora cukru, które przestały obowiązywać z końcem roku gospodarczego 2016/2017.

Opis wybranych propozycji w zakresie instrumentów wsparcia

Nowy system płatności bezpośrednich obejmuje elementy obowiązkowe i dobrowolne dla państw członkowskich. Do elementów **obowiązkowych** należeć będą:

- podstawowe wsparcie dochodów zastępujące system płatności podstawowej oraz system jednolitej płatności obszarowej, które co do zasady ma być przyznawane bez konieczności stosowania uprawnień do płatności;
- redystrybucyjne wsparcie dochodów, które ma zapewnić przesunięcie wsparcia z gospodarstw większych do gospodarstw mniejszych lub średnich, analogiczne do obecnie stosowanej płatności „dodatkowej” oraz
- systemy na rzecz klimatu i środowiska (ekoprogramy) dla rolników podejmujących się dobrowolnie stosowania dodatkowych praktyk prośrodowiskowych, których zakres musi wykraczać poza wymogi obowiązkowe.

Do elementów **dobrowolnych** dla państwa członkowskiego KE zaliczyły:

- wsparcie dla młodych rolników rozpoczynających działalność. Państwa członkowskie będą miały elastyczność w zakresie definiowania kryteriów kwalifikowalności do tego wsparcia, jednakże definicja młodego rolnika powinna zawierać: 1) maksymalny limit wieku – nie więcej niż 40 lat, 2) warunki odnoszące się do bycia kierującym gospodarstwem oraz 3) wymagania odnośnie do szkoleń lub posiadanych odpowiednich umiejętności. Łącznie z II filarem na wsparcie wymiany pokoleń musi zostać przeznaczona kwota odpowiadająca co najmniej 2% środków I filara;
- wsparcie związane z produkcją do określonych, istotnych dla danego państwa członkowskiego sektorów. Wsparcie związane z produkcją można przyznawać w określonych sektorach lub do określonych rodzajów produkcji lub konkretnych typów rolniczych, znajdujących się w trudnej sytuacji lub borykających się z trudnościami, w celu zwiększenia ich konkurencyjności, ich zrównoważonego charakteru lub poprawy jakości. Co do zasady na wsparcie można będzie przeznaczyć do 10% koperty (z opcją zwiększenia maksymalnie o 2 punkty procentowe pod warunkiem przeznaczenia tego zwiększenia na wsparcie uprawy roślin wysokobiałkowych). Wsparciem tym można obejmować: zboża, nasiona oleiste, rośliny wysokobiałkowe, rośliny strączkowe, len, konopie, ryż, orzechy, ziemniaki skrobiowe, mleko i przetwory mleczne, nasiona, mięso baranie i mięso kozie, wołowinę i cielęcinę, oliwę z oliwek, jedwabniki, susz paszowy, chmiel, buraki cukrowe, trzcinę cukrową i cykorię, owoce i warzywa, zagajniki o krótkiej

rotacji oraz inne uprawy niespożywcze, z wyłączeniem drzew, stosowane do wytwarzania produktów, które mogą zastępować surowce kopalne.

Nowy system warunkowości zastąpi obecnie obowiązującą zasadę wzajemnej zgodności oraz zazielenienie. Warunkowość oznacza konieczność przestrzegania przez beneficjentów płatności norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (normy GAEC) i wymogów podstawowych w zakresie zarządzania (wymogi SMR). Jednocześnie wprowadzono dodatkowe wymogi, dotyczące m.in.: (i) wykorzystania narzędzia w zakresie zrównoważonego gospodarowania składnikami odżywczymi, (ii) ochrony terenów podmokłych i torfowisk, (iii) zmianowania, (iv) chorób zwierząt. W odniesieniu do warunkowości państwo członkowskie ma ustanowić system kontroli i kar. Poziom kontroli ma wynosić co najmniej 1% beneficjentów, przy czym nie przewiduje się wyłączenia z kontroli rolników uczestniczących w systemie dla małych gospodarstw. Kary mają mieć formę zmniejszenia lub wyłączenia z płatności, a przy ich obliczaniu będzie uwzględniano się dotkliwość, zasięg, trwałość, powtarzalność lub celowość stwierdzonej niezgodności. Sankcja w przypadku zaniedbania co do zasady ma wynosić 3%.

Projekt rozporządzenia przewiduje **pewną elastyczność w dostosowaniu warunków kwalifikowalności i definicji** (w szczególności definicji dotyczących: działalności rolniczej, użytków rolnych, kwalifikującego się hektara, osoby faktycznie prowadzącej działalność rolniczą, młodego rolnika) do specyficznych potrzeb poszczególnych państw.

Płatności miałyby przysługiwać tylko osobom faktycznie prowadzącym działalność rolniczą, zdefiniowanym przez państwo członkowskie w oparciu m.in. o takie przesłanki jak: dochód, wkład pracy w gospodarstwie, cel działalności firmy oraz / lub dane z rejestrów.

Propozycja KE przewiduje **mechanizm progresywnej redukcji** dla kwot płatności bezpośrednich powyżej 60 tys. euro na gospodarstwo. Kwoty powyżej 100 tys. euro (*capping*) nie będą wypłacane. Podstawa redukcji obliczana ma być z uwzględnieniem wszystkich rodzajów płatności i po uwzględnieniu kosztów zatrudnienia ponoszonych przez rolnika. Środki „uzyskane” w wyniku mechanizmu redukcji państwo członkowskie przeznacza na: płatności bezpośrednie niezwiązane z produkcją (przy czym w pierwszej kolejności na wsparcie redystrybucyjne) lub na instrumenty II filaru.

KE zaproponowała możliwość **przesunięcia do 15% środków pomiędzy filarem I a filarem II** (środki EFRROW z lat finansowych 2022-2027 mogą zostać przesunięte na płatności bezpośrednie na lata 2021-2026 albo środki na płatności bezpośrednie z lat 2021-2026 mogą zostać przesunięte na EFRROW na lata finansowe 2022-2027). W przypadku transferu z płatności bezpośrednich na drugi filar możliwe będzie zwiększenie przesunięcia maksymalnie o: (i) 15 punktów procentowych, o ile dodatkowe środki wykorzystane będą na działania ukierunkowane na cele związane z klimatem i środowiskiem, (ii) 2 punkty procentowe, pod warunkiem, że środki zostaną przeznaczone na realizację działań dotyczących wsparcia młodych rolników.

Projekt wprowadza rozwiązania w zakresie **wzmocnienia roli WPR w realizacji celów środowiskowych i klimatycznych**, poprzez następujące ograniczenia struktury finansowej: (i) wprowadzenie minimalnego limitu wydatków na działania związane z klimatem w wysokości 40% alokacji na budżet WPR, (ii) wymóg ogólnego zwiększenia wkładu WPR w realizację celu klimatyczny w porównaniu do okresu 2014-2020, (iii) obowiązkowej, co najmniej 30% alokacji na działania pro-środowiskowe w ramach II filara (w limit ten nie wlicza się wydatków poniesionych na działanie ONW).

W projekcie przewidziano obowiązek **monitoringu gruntów rolnych**. KE dąży do tego, by do wdrażania płatności powiązanych z powierzchnią gospodarstw w szerokim zakresie wykorzystać nowoczesne technologie: zdjęcia satelitarne, drony, zdjęcia z geolokalizacją. Zdaniem Komisji technologie te pozwalają na skontrolowanie działek rolnych, upraw i zabiegów agrotechnicznych bez potrzeby dokonywania wizytacji w gospodarstwie.

KE proponuje, aby w ramach planu strategicznego WPR państwa członkowskie realizowały także **sektorowe rodzaje interwencji**. Obowiązkowo plany strategiczne będą obejmować m.in. wsparcie sektora owoców i warzyw (realizowane za pomocą programów operacyjnych organizacji producentów i zrzeszeń organizacji producentów uznanych na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1308/2013) oraz sektora pszczelarskiego. Państwa członkowskie będą mogły również dobrowolnie wprowadzić wsparcie dla pozostałych sektorów (oparte także o programy operacyjne realizowane przez organizacje producentów i zrzeszenia producentów), wykorzystując w tym celu do 3% krajowej alokacji na płatności bezpośrednio.

W odniesieniu do rozwoju obszarów wiejskich, w przepisach dotyczących warunków i zasad obowiązujących przy wdrażaniu poszczególnych typów operacji, KE określiła jedynie podstawowe elementy, wskazując, że **państwo członkowskie w planie strategicznym WPR zaplanuje szczegółowe rozwiązania w tym zakresie, biorąc pod uwagę specyfikę danego obszaru/kraju** oraz obowiązujące przepisy prawa UE i krajowe.

Szerokie typy operacji ukierunkowane na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich obejmują operacje związane ze **zobowiązaniami środowiskowymi, klimatycznymi, wspieraniem obszarów z ograniczeniami naturalnymi i wynikającymi z wdrożenia wymogów obowiązkowych dyrektyw środowiskowych, modernizacją gospodarstw rolnych, wsparciem osób po raz pierwszy podejmujących działalność rolniczą, różnicowaniem dochodów w gospodarstwach rolnych, różnymi formami współpracy podmiotów** działających w sektorze rolnym i na obszarach wiejskich, w tym kontynuowanie współpracy na rzecz wdrożenia innowacji, podejścia Leader oraz wsparcia dla nowoutworzonych grup producentów rolnych. Działaniami uzupełniającymi, które będą realizowane z EFRROW są operacje związane z zapewnieniem **usług doradczych i transferu wiedzy** do rolnictwa.

Proponowany obszar wsparcia, w przypadku typów operacji ukierunkowanych na rozwój obszarów wiejskich, nie obejmuje jednak wszystkich instrumentów wsparcia, jakie są wdrażane w obecnej perspektywie finansowej (2014-2020). Przykładowo, **brak jest interwencji z zakresu przetwórstwa rolno-spożywczego, czy też wsparcia mikro i małych przedsiębiorstw** na obszarach wiejskich.

KE zaproponowała w projekcie możliwość finansowania **pomocy technicznej** w wysokości 4% budżetu EFRROW na rzecz działań niezbędnych do skutecznego zarządzania wsparciem związanym z planem strategicznym WPR i realizacji tego wsparcia.

II. Stanowisko RP

Ocena ogólna – główne postulaty

Rząd RP opowiada się przeciwko zmniejszeniu **poziomu unijnego finansowania WPR**. Wspólna polityka rolna wymaga odpowiednich nakładów, ponieważ jest jednym z fundamentów jednolitego rynku UE, ma swoje umocowanie traktatowe, spełnia kluczową rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego Europy i promowania rozwoju obszarów wiejskich, a także w realizacji ambitnych unijnych celów środowiskowo-klimatycznych. Zdaniem Rządu RP, proponowana redukcja budżetu WPR jest dalece nieuzasadniona biorąc także pod uwagę liberalną agendę handlową UE, według której umowy o wolnym handlu są zawierane z partnerami, którzy są dużymi producentami i eksporterami rolnymi o często niższych niż w UE standardach produkcji (środowiskowych, dotyczących dobrostanu zwierząt) i tym samym niższych kosztach produkcji. Zmniejszenie budżetu WPR połączone z rozszerzeniem jej zadań byłoby zagrożeniem dla europejskiego modelu rolnictwa opartego na gospodarstwach rodzinnych i zrównoważonych metodach produkcji.

Priorytetem Rządu RP jest zapewnienie **równych warunków konkurencyjności** polskim rolnikom na jednolitym rynku UE. Rząd RP zwraca uwagę, że funkcjonujące w ramach rolnego rynku wewnętrznego UE podmioty muszą spełniać te same i coraz wyższe unijne standardy produkcji, dlatego **należy dążyć do pełnego wyrównania poziomu płatności bezpośrednich między państwami członkowskimi**. Zaproponowane przez Komisję niewielkie tempo wyrównywania poziomu płatności bezpośrednich utrzymałoby duże, nieuzasadnione i niespójne z nowymi celami WPR, dysproporcje wsparcia producentów rolnych działających na jednolitym rynku.

Brak pełnej konwergencji płatności bezpośrednich wymagałby odpowiedniego **zróżnicowania poziomu nowych zobowiązań** dla rolników pomiędzy państwami członkowskimi w zależności od wysokości wsparcia w danym państwie w relacji do średniej UE.

Rząd RP krytycznie ocenia propozycję **skoncentrowania redukcji budżetu WPR na II filarze** i zwiększenia poziomu współfinansowania krajowego, ponieważ ograniczy to możliwości realizacji celów związanych z rozwojem obszarów wiejskich, szczególnie w mniej zamożnych państwach członkowskich UE. Podział środków w II filarze nadal powinien być proporcjonalny do skali potrzeb rozwojowych w zakresie wsi i rolnictwa w poszczególnych państwach członkowskich, odzwierciedlając pro-spójnościowy charakter WPR. **Państwa ze stawkami płatności bezpośrednich poniżej średniej UE powinny być wyłączone z redukcji budżetu II filaru lub redukcje te powinny być odpowiednio niższe.**

Rząd RP popiera co do zasady ideę realizacji celów środowiskowych poprzez WPR jako odpowiedź na fakt, że rolnictwo należy do sektorów o znaczącym potencjale oddziaływania m.in. na różnorodność biologiczną, a jednocześnie – jest od różnorodności biologicznej uzależnione.

Jednocześnie zwraca uwagę, że silniejsze ukierunkowanie budżetu tej polityki na cele środowiskowo-klimatyczne wymagałoby zachowania co najmniej dotychczasowego poziomu tego budżetu, jak i poziomu finansowania pozostałych składowych WPR tak, aby zachować odpowiednią równowagę pomiędzy poszczególnymi działaniami zaplanowanymi do realizacji. Bardziej ambitnym celem w zakresie środowiska i klimatu powinny towarzyszyć odpowiednie środki finansowe, dzięki którym rolnicy byłiby dodatkowo wynagradzani za podejmowanie

wysiłków pro-środowiskowych. Należy przy tym zagwarantować stabilność dochodów w rolnictwie jak również możliwość wspierania modernizacji i restrukturyzacji sektora rolniczo-żywnościowego oraz rozwoju obszarów wiejskich w ramach WPR. W innym przypadku propozycja KE będzie stać w sprzeczności m.in. z deklaracją z Cork 2.0, czy też dążeniem do kompleksowego i zintegrowanego podejścia do planowania przyszłej WPR w formie planów strategicznych, gdzie obok celów środowiskowo-klimatycznych wskazano też inne ważne cele dla tej polityki. Ograniczałaby także możliwości wykorzystania WPR jako mechanizmu dostosowującego rolnictwo UE do warunków wzmożonej konkurencji zewnętrznej w konsekwencji nowych umów handlowych UE. Zdaniem Rządu RP propozycje prawne KE wymagają przywrócenia równowagi między poszczególnymi zadaniami WPR.

Zdaniem Rządu RP **realne uproszczenie wspólnej polityki rolnej po roku 2020 powinno być bezwzględny priorytetem** dalszych prac nad nowymi rozwiązaniami. W ocenie Rządu RP rozwiązania zaproponowane przez Komisję nie gwarantują osiągnięcia tego celu. W szczególności, z propozycji KE wynika konieczność budowy nowych i nie mniej skomplikowanych niż obecne systemów wdrożeniowych.

Nowy mechanizm wdrożeniowy (plan strategiczny WPR)

Rząd RP z uwagą odnotowuje zaproponowany przez Komisję **nowy model wdrażania WPR**, dostrzegając w nim możliwości lepszego dostosowania rozwiązań do specyfiki poszczególnych państw i regionów. Jednocześnie Rząd RP zwraca uwagę, że ostateczne rozwiązania powinny prowadzić do: (i) rzeczywistego uproszczenia WPR (zarówno dla administracji, jak i rolników), (ii) zapewnienia równoważnego podejścia do wdrażania WPR we wszystkich państwach członkowskich, (iii) ograniczenia ryzyka dla ciągłości unijnego finansowania, w tym wypłat dla rolników.

Zdaniem Rządu RP **mechanizm rozliczeń oparty na wyznaczaniu rocznych celów pośrednich i powiązaniu refundacji unijnej z realizacją tych celów**, jest niebezpieczną propozycją, w szczególności, ze względu na realizację złożonych projektów inwestycyjnych w ramach II filara WPR, często o charakterze wieloletnim. W przypadku płatności bezpośrednich wydaje się być jedynie zabiegiem administracyjnym. Rozwiązanie to nie będzie wpływało na osiągnięcie lepszych efektów z punktu widzenia realizacji celów WPR, a w praktyce może spowodować wzrost obciążeń administracyjnych i zwiększone ryzyko finansowe dla państwa członkowskiego i rolników.

Rząd RP dostrzega konieczność powiązania planu strategicznego z krajowymi dokumentami wdrażającymi **unijne dyrektywy środowiskowe**. Jednakże zwraca uwagę, że takie rozwiązanie będzie wymuszać na państwach członkowskich dodatkowe wzmocnienie ukierunkowania wsparcia WPR na cele środowiskowe. Propozycja ta może zatem stanowić element zaburzający warunki konkurencji na jednolitym rynku UE na niekorzyść mniej zamożnych państw członkowskich mających mniejsze możliwości alternatywnego finansowania procesów dostosowawczych ze środków krajowych. Zatem powiązanie planu strategicznego z krajowymi dokumentami wdrażającymi unijne dyrektywy środowiskowe musi wiązać się z odpowiednim poziomem ich finansowania oraz niekonkurowania tych środków z pozostałymi kierunkami interwencji w obszarze WPR.

Zdaniem Rządu RP **budowa nowego, kompleksowego systemu prawnego i instytucjonalnego**, na poziomie państwa członkowskiego, w warunkach większej odpowiedzialności za tworzenie szczegółowych rozwiązań, stanowi duże wyzwanie, którego

nie da się skutecznie zrealizować w krótkim czasie. W pierwszej kolejności niezbędna jest solidna podstawa w postaci stabilnych i jasnych przepisów UE, co wymaga m.in. aby Komisja przyspieszyła prace nad propozycjami **przepisów aktów wykonawczych i delegowanych**. Wzrost złożoności nowego systemu wdrożeniowego i prawdopodobny wzrost kosztów administracyjnych po stronie państw członkowskich, mogą prowadzić do opóźnień w przygotowaniu planów strategicznych WPR. W powiązaniu z zakładanym długim okresem uzgodnień z KE tych planów, oznacza to bardzo krótki czas na budowę nowych systemów wdrożeniowych (instytucjonalno-informatycznych). Skala tych wyzwań będzie największa w państwach o rozdrobnionym rolnictwie, dlatego już od początku dyskusji nad propozycjami prawnymi należy rozważyć **odpowiednie okresy przejściowe**.

W zakresie płatności bezpośrednich

Rząd RP z zadowoleniem przyjmuje zaproponowane przez KE rozwiązanie, które jako zasadę ustanawia system płatności bezpośrednich niebazujący na uprawnieniach. Oznacza to możliwość dalszego stosowania przez Polskę uproszczonego **systemu płatności obszarowych (SAPS)**. Rząd RP popiera także utrzymanie **płatności redystrybucyjnej** służącej lepszemu ukierunkowaniu wsparcia na małe i średnie gospodarstwa.

Rząd RP podziela dążenie KE do zapewnienia odpowiedniej struktury wiekowej rolników poprzez **wsparcie dla osób młodych**, rozpoczynających działalność rolniczą. Pozytywnie należy ocenić pozostawienie w gestii państw członkowskich decyzji o wyborze najważniejszego instrumentu wsparcia (I czy II filar). Niemniej jednak, biorąc pod uwagę cel uproszczenia, państwa członkowskie powinny mieć również możliwość wykluczenia ze **wsparcia osób prawnych**.

Rząd RP pozytywnie ocenia możliwość przyznawania **wsparcia związanego z produkcją** do sektorów, które mają szczególne znaczenie ze względów gospodarczych, społecznych lub środowiskowych. Instrument ten ma duże znaczenie w systemie wsparcia gospodarstw rodzinnych, a także dla utrzymania różnorodności unijnej produkcji rolnej, czy utrzymania miejsc pracy w rolnictwie oraz zrównoważonych systemów produkcji. **Rząd RP postuluje rozszerzenie zakresu produktów**, jakie można objąć wsparciem związanym z produkcją, o inne sektory, które mają istotne znaczenie gospodarcze, społeczne i środowiskowe w Polsce. Rząd RP postuluje również **utrzymanie co najmniej obecnego pułapu na wsparcie związane, wynoszącego 15% (13%+2%)** rocznej krajowej koperty finansowej na płatności bezpośrednie.

Rząd RP z zainteresowaniem przyjmuje propozycję uwzględnienia w I filarze WPR **systemów na rzecz klimatu i środowiska** (tzw. ekoprogramów). Stoi jednak na stanowisku, że powinien to być instrument do dobrowolnego stosowania przez państwo członkowskie. KE proponuje w I i II filarze dwa bardzo podobne typy interwencji: „ekoprogramy” (I filar) i „zobowiązania środowiskowe, klimatyczne” (II filar), które byłyby obowiązkowo wdrażane przez kraj pozostając dobrowolnymi dla rolnika. Fakt wdrażania dwóch odrębnych rodzajów interwencji o podobnym charakterze stanowiłby utrudnienie dla rolników i utrudniłoby zapewnienie komplementarności między różnymi działaniami na rzecz środowiska w ramach WPR. Ponadto, w ramach I filara WPR budżet ma charakter jednoroczny, więc w sytuacji, gdy rolnicy będą przystępowali do ekoprogramu dobrowolnie konieczny będzie mechanizm zabezpieczający powrót do kopert krajowych środków zaplanowanych na dany rok, a niewykorzystanych na wypłaty dla beneficjentów (czego KE nie zaproponowała). KE nie zaproponowała takiego mechanizmu. Dlatego też ekoprogram nie wydaje się zapewniać

niezbędnej elastyczności wydatków środowiskowych i mimo potencjalnych zalet jego zastosowania decyzja w tej sprawie powinna należeć do państwa członkowskiego.

W ocenie Rządu RP, proponowanie **złożonych i ambitnych rozwiązań w zakresie warunkowości**, bez zapewnienia odpowiednich środków, może spowodować ograniczenie skuteczności polityki rolnej. Zmniejsza również „przestrzeń” do projektowania ukierunkowanych działań w ramach ekoprogramów i działań rolno-środowiskowych w II filarze WPR. Dlatego też należy dążyć do przeformułowania (złagodzenia) lub rezygnacji z pewnych obowiązków zaproponowanych w ramach warunkowości lub ewentualnie ustanowienia ich jako dobrowolnych dla państwa członkowskiego, tak aby promowanie praktyk środowiskowych można było oprzeć o mechanizm zachęt finansowych. Dotyczy to głównie tych wymogów, których wdrożenie będzie generowało duże obciążenia (zarówno dla administracji, jak i rolników) – niewspółmierne do poniesionych nakładów oraz zakładanych efektów. Krytycznie należy ocenić np. zobowiązanie państw członkowskich do wdrażania złożonego rozwiązania jakim jest narzędzie dotyczące zrównoważonego gospodarowania składnikami odżywczymi, tym bardziej, że norma ta miałaby dotyczyć wszystkich rolników ubiegających się o płatności.

W kontekście zwiększonych wymogów środowiskowych, Rząd RP postuluje zapewnienie elastycznych rozwiązań dla państw członkowskich, umożliwiających **wyłączenie z warunkowości pewnych grup gospodarstw**, które już dziś z uwagi na swoją strukturę, typ produkcji (m.in. mozaikowatość, tradycyjne metody agrotechniki), realizują zakładany cel elementu warunkowości, lub gdy znaczenie tego elementu jest mało istotne w warunkach rolno-środowiskowych danej lokalizacji. Podobne rozwiązanie w obecnym okresie stosowane jest w przypadku gospodarstw uczestniczących w systemie dla **małych gospodarstw**.

W ocenie Rządu RP propozycje KE dotyczące **definicji i warunków kwalifikowalności** z jednej strony dają państwom członkowskim pewną elastyczność w ich dostosowaniu do swoich specyficznych potrzeb, a z drugiej strony powodują ryzyko, że przepisy w tym zakresie mogą być stosowane niejednolicie w różnych państwach członkowskich. Rząd RP ocenia, że weryfikacja **kryteriów dla osoby faktycznie prowadzącej działalność rolniczą** (tzw. „prawdziwy rolnik”) będzie co najmniej równie skomplikowana, jak w przypadku przepisów dotyczących rolnika aktywnego zawodowo, na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013.

Ograniczenia dla struktury finansowej WPR

KE w swojej propozycji adresuje problem, iż 80% środków na dopłaty trafia tylko do 20% największych gospodarstw. W opinii Rządu RP **mechanizm redukcji płatności (ang. capping)** cechuje nie tylko zwiększona restrykcyjność, ale i złożoność w porównaniu do dotychczas stosowanego rozwiązania. W szczególności, należy zwrócić uwagę na skomplikowanie mechanizmu rozdysponowania środków, które mają zostać „uzyskane” w wyniku redukcji. Jest to kolejny czynnik stwarzający ryzyko niepełnego wykorzystania środków unijnych przez państwa członkowskie oraz rodzi szereg problemów technicznych, których rozwiązanie warunkuje prawidłowe wdrożenie mechanizmu. Ze względu jednak na niewielką liczbę gospodarstw w Polsce, które mogłyby być objęte tym mechanizmem², nie uznaje tej sprawy jako priorytetowej.

---

² Dopłaty w wysokości 100 tys. euro i więcej to 6% ogólnej puli dopłat w Polsce, podczas gdy średnio w UE jest to 16%, ze szczególnie wysokim udziałem w Czechach, Słowacji, Rumunii, Bułgarii, Niemczech i Danii.

Rząd RP opowiada się za **zwiększeniem maksymalnego dopuszczalnego pułapu transferu między filarami do obecnie stosowanego poziomu 25%**. Większa elastyczność w alokacji środków jest uzasadniona objęciem obu filarów WPR wspólnym i zintegrowanym procesem programowania (w ramach planu strategicznego), a także możliwością realizacji poszczególnych celów przez równoważne instrumenty w każdym z filarów (m.in. środowiskowe, klimatyczne, na rzecz zmian pokoleniowych).

Zaproponowane przez KE rozwiązania w zakresie **przesunięcia środków finansowych z II na I filar WPR** będą mogły dotyczyć alokacji z EFFROW w kolejnych latach budżetowych 2022-2027 ze skutkiem dla płatności bezpośrednich dopiero od roku 2021. Oznacza to swoistą lukę w możliwym poziomie finansowania I filaru w roku 2020 w porównaniu do roku 2019. Zdaniem Rządu RP wskazane jest zatem **wypracowanie rozwiązań przejściowych, dających możliwość pokrycia tej różnicy w ramach transferu środków z II do I filaru na rok 2020** albo z innych źródeł.

Rząd RP, co do zasady, popiera ideę realizacji **celów środowiskowych poprzez WPR**. Niemniej jednak jako bardzo ambitną ocenia propozycje: (i) przeznaczenia na cele klimatyczne 40% środków I i II filara WPR, (ii) niezdefiniowanego bliżej w projekcie rozporządzenia obowiązku zwiększenia ogólnego wkładu WPR w realizację celów klimatycznych oraz (iii) przeznaczenia 30% środków II filara na cele środowiskowo- klimatyczne w sytuacji wyłączenia wsparcia ONW z kalkulacji ww. minimalnego limitu 30%. W sytuacji zaproponowanego, istotnego ograniczenia budżetu tej polityki istnieje potencjalne ryzyko, że w mniej zamożnych krajach UE ograniczyłoby to możliwości realizacji pozaśrodowiskowych celów związanych z modernizacją i restrukturyzacją sektora rolno-żywnościowego oraz z rozwojem infrastrukturalnym obszarów wiejskich w ramach WPR.

W zakresie interwencji sektorowych w ramach planu strategicznego WPR

Rząd RP opowiada się za nieograniczaniem listy tzw. pozostałych sektorów objętych możliwością **sektorowych rodzajów interwencji w planie strategicznym**. Listę tzw. pozostałych sektorów, w odniesieniu do których państwo członkowskie może decydować o ewentualnym wsparciu, nie należy ograniczać do wybranych, wymienionych w art. 1 ust. 2 rozporządzenia UE nr 1308/2013. Zdaniem Rządu RP należy pozostawić państwu członkowskim swobodę w podejmowaniu decyzji, które tzw. pozostałe sektory rolne chce objąć interwencją. Ponadto, istnieje konieczność **poszerzenia listy podmiotów, które mogą być beneficjentami wsparcia sektorowego** w ramach planów strategicznych o grupy producentów, spółdzielnie i zrzeszenia producentów rolnych. Propozycja Komisji, aby takimi beneficjentami były wyłącznie uznane organizacje producentów i ich zrzeszenia (powstałe na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1308/2013), które w Polsce (za wyjątkiem sektora owoców i warzyw) nie występują, istotnie ograniczyłaby zakres pozytywnego oddziaływania tego rozwiązania w Polsce.

W zakresie działań EFRROW

Rząd RP negatywnie ocenia propozycję zasadniczego **ograniczenia budżetu na realizację polityki rozwoju obszarów wiejskich** w ramach WPR. Komplementarny do płatności bezpośrednich system wsparcia rozwoju obszarów wiejskich powinien zapewniać możliwość kompleksowej realizacji projektów poprawiających sytuację gospodarczą, środowiskową i społeczną obszarów wiejskich.

Ponadto, Rząd RP wskazuje na potrzebę zapewnienia niezbędnej koordynacji i komplementarności działań pomiędzy politykami finansowanymi w ramach zarządzania dzielonego (EFRROW, EFRR, EFS+, FS, EFMR) a także innymi instrumentami (w tym także tymi zarządzanymi centralnie).

Rząd RP z niepokojem zauważa, że projekt rozporządzenia w sprawie planu strategicznego **ogranicza możliwości realizacji wsparcia na rzecz przedsiębiorczości** na obszarach wiejskich oraz wspierania **rozwoju terytorialnego w zakresie infrastruktury**. Biorąc pod uwagę specyfikę obszarów wiejskich, w szczególności deficyty związane z dostępem do usług publicznych, infrastruktury, jak również potrzebę rozwoju pozarolniczych źródeł dochodu, wsparcie tego typu operacji w kolejnej perspektywie finansowej jest wciąż potrzebne.

Rząd RP pozytywnie ocenia propozycje KE dotyczące kontynuowania wsparcia gospodarstw rolnych oraz w zakresie wsparcia współpracy różnych podmiotów działających w sektorze rolno-spożywczym i na obszarach wiejskich. Podkreśla jednak, że **wiele z proponowanych przepisów w przypadku typów operacji ukierunkowanych m.in. na rozwój sektora rolno-spożywczego nie obejmuje wszystkich instrumentów wsparcia, jakie są wdrażane w obecnej perspektywie finansowej (2014-2020)**. Przykładowo, brak jest interwencji z zakresu przetwórstwa, czy wsparcia już istniejących mikro i małych przedsiębiorstw na obszarach wiejskich.

Rząd RP opowiada się za **utrzymaniem możliwości wspierania sektora przetwórstwa, w szczególności w zakresie małego przetwórstwa, a także za możliwością realizacji wsparcia na rozwój mikro i małych przedsiębiorstw na wsi**. Należy uwzględnić możliwość refundacji kosztów wynikających z **uczestnictwa rolników w systemach jakości**. Wsparcie dotyczące uczestnictwa w systemach jakości produkcji powinno być kontynuowane.

Rząd RP wskazuje również, że **wątpliwości budzi ograniczenie maksymalnego poziomu wsparcia w przypadku działań na rzecz wymiany wiedzy i innowacji do wysokości 75% kosztów kwalifikowalnych**. Ograniczenie takie nie jest dobrym rozwiązaniem bowiem skutkuje nakładaniem dodatkowych kosztów na rolników.

Odnosząc się do propozycji dotyczących instrumentów finansowych, Rząd RP pozytywnie ocenia propozycje KE, które umożliwią wsparcie operacji m.in. w większych gospodarstwach rolnych.

W związku z wyłączeniem EFRROW z przepisów rozporządzenia ramowego, zdaniem Rządu RP, należy zapewnić kontynuację wsparcia wdrażania wielofunduszowych strategii rozwoju lokalnego poprzez LEADER/RLKS w oparciu także o fundusze objęte rozporządzeniem ramowym (ESF+, EFRR, EFMR). Rząd Polski docenia rozszerzenie roli funduszu wiodącego (lead fund) w odniesieniu do RLKS. Może być to jednak niewystarczające do rzeczywistego ujednoczenia, a tym samym uproszczenia zasad wdrażania RLKS. Dlatego postulujemy rozszerzenie przepisów o możliwość wskazania przez P.Cz. jednolitych zasad, które będą obowiązywały przy realizacji RLKS, niezależnie od liczby i rodzaju funduszy zaangażowanych w realizację strategii.

Rząd RP postuluje stosowne **rozszerzenie zakresu kwalifikowalności kosztów do refundacji przedsięwzięć inwestycyjnych**. W szczególności, utrzymanie obecnie obowiązującego zakazu finansowania z udziałem EFRROW zakupu stada podstawowego zwierząt (decydującego o postępie hodowlanym) oraz ograniczenia dla wsparcia inwestycji w nawadnianie przyczynią

się do ograniczenia możliwości promowania postępu biologicznego, innowacji i adaptacji do zmian klimatu w rolnictwie.

W opinii Rządu RP, w narzędziach zarządzania ryzykiem zasadne jest, ze względu na zmiany klimatu, uzupełnienie możliwości współfinansowania z budżetu EFRROW **wypłaty odszkodowań w przypadku** strat spowodowanych wystąpieniem zjawisk o charakterze katastroficznym (np. suszy lub powodzi) oraz możliwości kumulowania pomocy z odszkodowaniami do 100 % poniesionych strat.

Rząd RP pozytywnie ocenia rozwiązanie polegające na stosowaniu stawek zryczałtowanych przy rozliczaniu pomocy technicznej z KE. Z przedstawionej propozycji wynika, iż z **pomocy technicznej EFRROW mogą być wspierane także działania** niezbędne do skutecznego zarządzania wsparciem w ramach I filaru WPR (finansowanego z EFRG). W związku z tym zasadne jest, aby na pomoc techniczną został również przekazany określony procent środków EFRG. Ponadto proponuje, aby uwzględnić w ramach perspektywy finansowej 2021-2027 jako beneficjenta pomocy technicznej organ certyfikujący (rozwiązanie takie miało zastosowanie w ramach perspektywy finansowej 2000-2006 oraz 2007-2013).

Projekt rozporządzenia w sprawie finansowania WPR

Rząd RP postuluje **zwiększenie kwoty zaliczek** dla państwa członkowskiego na realizację interwencji finansowanych ze środków EFRROW: w miejsce 1% rocznie przez pierwsze trzy lata - do 5% w pierwszym roku realizacji planu strategicznego WPR, tj. w roku 2021.

Rząd RP negatywnie ocenia propozycję stosowania **automatycznego umorzenia środków na zasadzie N+2** w miejsce obowiązującej w obecnym okresie programowania zasady N+3. Oznacza to zawężenie elastyczności wdrażania planów strategicznych WPR i zagraża utratą środków, co jest szczególnie dotkliwe w sytuacji ogólnego obniżenia budżetu.

Rząd RP postuluje odstąpienie od projektowanego braku zwrotu w 2021 r. niewykorzystanej w 2020 r. **rezerwy kryzysowej** producentom rolnym w formie zwiększenia płatności bezpośrednich. Proponowana przez KE nowa **rezerwa rolna** powinna stanowić odrębną pozycję budżetową bez posiłkowania się uszczuplaniem wydatków na dopłaty bezpośrednie. Jest to uzasadnione charakterem wypłat środków z tej rezerwy, które mają obsługiwać mechanizmy rynkowe. Rezerwa kryzysowa powinna być w pierwszej kolejności zasilana dochodami przeznaczonymi na określony cel (tzw. *assigned revenue*) w ramach funduszu EFRG. Rząd RP popiera również, aby począwszy od 2021 roku brać pod uwagę przenoszenie niewykorzystanych środków z rezerwy na kolejne lata budżetowe.

Rząd RP opowiada się za **przywróceniem wyłączenia stosowania mechanizmu dyscypliny finansowej wobec beneficjentów otrzymujących do 2000 euro** z tytułu płatności bezpośrednich. Zaproponowane przez KE objęcie mechanizmem dyscypliny finansowej wszystkich beneficjentów rolnych jest działaniem, które na pewno nie będzie służyło realizacji celu większego zrównoważenia dystrybucji wsparcia bezpośrednio pomiędzy gospodarstwami różnej wielkości.

Rząd RP jest otwarty na możliwość wykorzystania nowych technologii do wdrażania i monitorowania instrumentów wsparcia w ramach WPR, w tym na proponowane wdrożenie systemu **monitoringu gruntów rolnych** opartego na satelitach Sentinel. Rząd RP uważa, że aby w pełni korzystać z możliwości tej propozycji, niezbędne jest wypracowanie na poziomie UE rozwiązań, które zapewnią właściwe jej wdrażanie w całej UE, biorąc pod uwagę specyficzne warunki charakteryzujące strukturę rolnictwa w poszczególnych państwach członkowskich.

Należy podkreślić, że obecne uwarunkowania techniczne produktów Sentinel, w szczególności rozdzielczość przestrzenna, utrudniają zastosowanie tej technologii m.in. w odniesieniu do działek rolnych, które są małe, wąskie lub o nieregularnych kształtach. Rozwój nowych technologii w tym obszarze może również dostarczyć instrumentów wspierających zarządzanie gospodarstwami rolnymi a także przyczynić się do bardziej efektywnych działań w zakresie inwentaryzacji i monitorowania stanu ochrony gatunków i siedlisk.

Projekt zmiany rozporządzenia rynkowego i innych przepisów

W opinii Rządu RP instrumenty **wspólnej organizacji rynków rolnych** pozostają ważnym i integralnym elementem WPR. W związku z możliwym zmniejszeniem stabilizacyjnej funkcji płatności bezpośrednich (efekt zmniejszenia budżetu WPR i rozszerzenia zadań środowiskowych), instrumenty stabilizacji rynków rolnych mogą mieć większy niż dziś potencjalny wpływ na poziom i stabilność dochodów rolników UE. Wymaga to jednak bardziej aktywnej roli Komisji w ich stosowaniu, a także **podwyższenia cen referencyjnych**, których obecny, niski poziom nie odzwierciedla dynamicznej sytuacji na rynkach rolnych, w tym rosnących kosztów produkcji rolnej.

Rząd RP sprzeciwia się redukcji **budżetu programu dla szkół** z 250 mln EUR do 220,1 mln EUR w skali całej UE i opowiada się za utrzymaniem przynajmniej takiego poziomu budżetu tego programu, który pomniejszony będzie jedynie o realny udział Zjednoczonego Królestwa w realizacji tego programu. W opinii Rządu RP zaproponowana redukcja budżetu UE skutkować będzie ryzykiem dalszego ograniczania dostaw produktów do placówek oświatowych, podczas gdy oczekiwanie szkół, uczniów i ich rodziców od zreformowanego unijnego programu jest dokładnie odwrotne.

Rząd RP popiera zwiększenie alokacji środków na **wsparcie sektora pszczelarskiego**. Proponowany wzrost umożliwi skuteczniejszą realizację zakładanych pilnych celów w tym zwiększenie zorientowania na rynek poprzez ukierunkowanie na badania naukowe, technologię i cyfryzację, przyciągnięcie młodych rolników i ułatwienie rozwoju działalności gospodarczej związanej z pszczelarstwem na obszarach wiejskich, ochronę bioróżnorodności i wzmocnienie ekosystemów.

Rząd RP zwraca uwagę na przyznanie KE nadmiernych kompetencji do kształtowania w drodze aktów **delegowanych definicji** w stosowaniu rozporządzenia (UE) nr 1308/2013. Zaproponowana zmiana definicji, w drodze aktu delegowanego KE, co do zasady skraca proces legislacyjny, niemniej jednak zmiana ta zdaniem Rządu RP powinna być przeprowadzana co najmniej w drodze aktów wykonawczych, aby nie ograniczać państwu członkowskiemu możliwości bezpośredniego współdecydowania o kształcie projektowanych przepisów w tym zakresie.

Rząd RP pozytywnie ocenia **uproszczenie systemu oznaczeń geograficznych**.

Doradztwo i badania

Rząd RP popiera działania na rzecz wzmocnienia powiązań pomiędzy nauką a praktyką rolniczą, w szczególności roli doradztwa rolniczego w **systemie wiedzy i innowacji** (AKIS). Rząd RP ostrożnie podchodzi do znaczącego rozszerzenia minimalnego zakresu zadań **doradztwa rolniczego**, ponieważ może to ograniczyć możliwości rozwoju usług doradczych w zakresie innych ważnych tematów związanych z m.in. poprawą konkurencyjności, dywersyfikacją działalności etc. Proponuje więc, ograniczenie katalogu usług obowiązkowych.

Mając na uwadze ograniczoną skłonność rolników do płacenia za usługi szkoleniowe i doradcze należy zapewnić możliwość pokrywania całkowitych kosztów ich świadczenia. Konieczne jest wskazanie w przepisach możliwości wsparcia szkoleń doradców czy demonstracji. Rząd RP popiera proponowane wsparcie ze środków pomocy technicznej działań na rzecz rozwoju sieci kontaktów pomiędzy aktorami systemu AKIS w ramach sieci WPR. Uważa jednocześnie, że kluczowe dla sprawnego funkcjonowania tej sieci jest eliminowanie ograniczeń i obciążeń administracyjnych i elastyczne podejście do finansowania zadań sieci WPR.

Rząd RP podziela opinię o potrzebie silniejszego uwzględnienia potencjału związanego z upowszechnianiem wiedzy, innowacji i nowych technologii w budowaniu konkurencyjnego i zrównoważonego sektora rolno-żywnościowego UE, wykorzystując m.in. możliwości programu „Horyzont Europa”. Niezbędne jest jednak, aby w programie tym w jednakowym stopniu wziąć pod uwagę możliwości i potrzeby badawcze wszystkich państw UE, tak aby rolnicy i inne podmioty tego sektora gospodarki, w całej UE mieli jednakowy dostęp do efektów badań finansowanych ze środków UE i aby były one dostosowane do ich specyficznych potrzeb. Rząd RP postuluje więc, aby budżet przyszłych programów ramowych UE był w przyszłości zarządzany w sposób zapewniający równowagę geograficzną w wykorzystaniu środków UE.

III. Uzasadnienie stanowiska RP

Zaproponowane (w stosunku do obecnej perspektywy finansowej UE) **redukcje wydatków na WPR** są znaczące i skoncentrowane na środkach II filara WPR (spadek ok. 15% w cenach bieżących), przy nieznacznym wzroście alokacji I filara (o ok. 2% w cenach bieżących). Drugi filar WPR zapewnia jednak wyższy udział mniej zamożnych państw UE w podziale budżetu tej polityki. Pozwala także realizować w ramach WPR szeroką gamę celów rozwojowych w zakresie wsi i rolnictwa. Z tego względu rząd RP opowiada się przeciwko zmniejszeniu poziomu unijnego finansowania WPR, krytycznie ocenia propozycję skoncentrowania redukcji budżetu WPR na II filarze, a także zwiększenia poziomu współfinansowania krajowego.

Stanowisko opiera się na założeniu wyrażonym we wcześniejszych stanowiskach Rządu RP³, że **zwiększenie ambicji środowiskowo-klimatycznych WPR** powinno iść w parze z zapewnieniem odpowiedniego (zwiększonego) budżetu na ten cel. W przeciwnym wypadku, nakładanie na rolników zbyt ambitnych i skomplikowanych wymogów będzie miało negatywny wpływ na osiągnięcie zakładanych celów i rezultatów WPR. Propozycje KE są sprzeczne z tym stanowiskiem – pomimo istotnego ograniczenia budżetu na WPR zaproponowała ona silniejsze ukierunkowanie na cele środowiskowe.

Zapewnienie **równych warunków konkurowania** na jednolitym rynku UE jest powszechnie traktowane jako jeden z kluczowych elementów (europejskiej) wartości dodanej WPR. Rząd RP zwraca uwagę, że funkcjonujące w ramach rolnego rynku wewnętrznego UE podmioty spełniają jednolite i coraz wyższe unijne standardy produkcji oraz że są poddawane konkurencji zewnętrznej wynikającej z unijnej polityki handlowej, dlatego uzasadnione jest oczekiwanie pełnego **wyrównania poziomu płatności bezpośrednich** między państwami

³ Stanowisko Rządu RP do komunikatu Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Przyszłość rolnictwa i produkcja żywności

członkowskimi. W stanowisku podkreśla się, że utrzymanie dużego zróżnicowania poziomu wsparcia bezpośredniego (którego udział w całkowitym wsparciu w ramach WPR wzrasta) wymagałoby odpowiedniego **zróżnicowania poziomu nowych zobowiązań** dla rolników pomiędzy państwami członkowskimi.

Proponowany przez KE maksymalny poziom przesunięcia środków między I a II filarem (15%), w powiązaniu ze znaczną redukcją krajowej koperty na II filar, pozbawiłby państwa członkowskie ze stawkami znacznie poniżej średniej UE, możliwości istotnego zwiększenia poziomu tego wsparcia celem zbliżenia do tej średniej. W stanowisku zwraca się także uwagę, że zaproponowane przez KE rozwiązania w zakresie przesunięcia środków finansowych z II na I filar WPR będą możliwe do wdrożenia dopiero ze skutkiem od roku 2021, co powoduje swoistą lukę w poziomie finansowania I filaru w roku 2020 w porównaniu do roku 2019. Postuluje się rozwiązania przejściowe umożliwiające dokonanie transferu środków z II do I filaru celem zniwelowania tej luki w 2020 r.

Rząd RP popiera dążenie KE do **uproszczenia** wspólnej polityki rolnej po roku 2020, jednak ocenia, że zaproponowane rozwiązania nie dają możliwości osiągnięcia realnego postępu w tym zakresie. KE proponuje m.in., by w ramach uproszczeń przekazać państwom członkowskim kompetencje do definiowania i realizacji polityki wspierania rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich. Z drugiej zaś strony, propozycje legislacyjne wskazują konkretne nowe elementy (głównie o charakterze instytucjonalno-systemowym) niezbędne do realizacji tego typu wsparcia.

Przesunięcie odpowiedzialności i obciążeń administracyjnych na państwa członkowskie z poziomu unijnego **zwiększy obciążenia administracyjne** dla państw członkowskich. W szczególności będzie to wymagać zaangażowania nowych zasobów, w tym kadrowych, wydłuży proces uzgodnień planu strategicznego WPR z KE i obarczone jest ryzykiem błędów i dalszego skomplikowania tej polityki, szczególnie w scenariuszu ograniczenia czasu, w którym konieczne będzie opracowanie i przedstawienie projektu planu strategicznego.

Należy zwrócić uwagę, że jednym z elementów niezbędnych do wdrożenia i realizacji planów strategicznych WPR jest zapewnienie odpowiedniego, wiarygodnego i wydajnego **systemu monitoringowo-sprawozdawczego**. Biorąc pod uwagę czasochłonność opracowania odpowiednich rozwiązań prawnych, instytucjonalnych i technicznych, niezbędne szczegóły dotyczące wymogów monitoringowo-sprawozdawczych powinny być znane jak najwcześniej.

W związku z nowym modelem wdrożeniowym w projekcie rozporządzenia horyzontalnego rozszerzono katalog przypadków umożliwiających KE **zawieszanie płatności**: (i) w przypadku nieprzedłożenia rocznej deklaracji wydatków; (ii) w przypadku niesatysfakcjonującego postępu w realizacji celów planu strategicznego WPR; (iii) w przypadku niewłaściwego funkcjonowania struktur zarządzania.

Już dziś państwa członkowskie zarządzając swoimi programami dokładają starań, aby sprawnie kontraktować i wydawać środki finansowe. W przypadku występowania utrudnień są one na bieżąco identyfikowane i podejmowane są odpowiednie działania zmierzające do ich wyeliminowania. Dlatego w stanowisku Rząd RP wskazuje, że określanie **rocznych celów pośrednich nie wpłynie na lepsze ukierunkowanie WPR** na efekty, natomiast spowoduje znaczne utrudnienia administracyjne dla państwa członkowskiego, a także zwiększone ryzyko finansowe dla państwa członkowskiego i rolników.

Należy zwrócić uwagę, że po raz pierwszy **płatności bezpośrednie** realizowane w ramach I filaru WPR zostaną włączone do dokumentu programowego obejmującego perspektywę kilku lat (plan strategiczny). Tym samym, choć wsparcie to nadal będzie przyznawane w systemie rocznym (brak zobowiązań wieloletnich), to zostanie ono objęte planowaniem wieloletnim wraz ze wszystkimi konsekwencjami takiego podejścia, tj. w szczególności koniecznością stosowania wskaźników, przeprowadzania oceny itp.

W opinii Rządu RP, państwa członkowskie powinny mieć również możliwość wykluczenia ze wsparcia bezpośredniego dla młodych rolników osób prawnych. Obecne obowiązkowe przyznawanie wsparcia takim podmiotom powoduje znaczne obciążenia administracyjne, zarówno po stronie beneficjentów, jak i agencji płatniczej i nie przyczynia się do prawidłowej dystrybucji środków finansowych wydzielonych na to wsparcie.

Na **dobrowolne wsparcie związane z produkcją** Rząd RP od roku 2015 przeznaczają ok. 15% koperty finansowej (w tym 2% na wsparcie do roślin wysokobiałkowych). Blisko dwie trzecie środków jest skierowane na wsparcie w sektorze bydła, krów, owiec i kóz, a pozostałe środki – na wsparcie upraw roślin wysokobiałkowych, chmielu, ziemniaków skrobiowych, buraków cukrowych, pomidorów, owoców miękkich, lnu i konopi włóknistych. Dzięki tej formie płatności proces restrukturyzacji tych sektorów przebiega w bardziej zrównoważony sposób, pełniej wykorzystywane są zasoby pracy i ziemi oraz zachowana jest różnorodność rolnictwa we wszystkich regionach kraju. W ostatnich dwóch latach Rząd RP prowadził intensywny dialog z KE na temat zasadności i formy tych płatności w przyszłości, biorąc pod uwagę niewielki stopień „wykorzystania” przez UE limitów WTO w odniesieniu do wsparcia zakłócającego handel (*amber box*), potrzeby w zakresie rozwoju np. podaży krajowej nasion wysokobiałkowych, a także możliwość wykorzystania tych płatności do realizacji celów zrównoważonego rozwoju.

Rząd RP stoi na stanowisku, że decyzja dotycząca włączenia do planu strategicznego WPR **systemów na rzecz klimatu i środowiska (tzw. ekoprogramów)** powinna mieć charakter dobrowolny dla państwa członkowskiego. Prowadzenie dwóch obowiązkowych dla państwa członkowskiego instrumentów środowiskowych może stworzyć dodatkowe obciążenia administracyjne dla państwa członkowskiego oraz będzie stanowiło komplikację dla rolników. Trudno będzie także oszacować *ex-ante*, zainteresowanie potencjalnych beneficjentów uczestnictwem w ekoprogramach. Możliwe jest zatem, zarówno przeszacowanie, jak i niedoszacowanie potrzebnego budżetu, co z kolei spowoduje zagrożenia zarówno dla rolników (duży popyt wpłynie na zmniejszenie wysokości płatności jednostkowej), jak i państwa członkowskiego (mały popyt spowoduje utratę środków finansowych). KE nie zaproponowała mechanizmów naprawczych możliwych do zastosowania w obu tych sytuacjach.

Projekt rozporządzenia podkreśla rolę, jaką ma do odegrania WPR **jako instrument realizacji zobowiązań międzynarodowych UE i dyrektyw**, co wpisuje się w ogólną deklarację wzmocnienia wymiaru środowiskowo-klimatycznego tej polityki. Z projektowanych przepisów rozporządzenia (art. 96 i 97) wynika, że plan strategiczny musi odnosić się do dokumentów opracowanych w związku z wdrożeniem dyrektyw związanych z ochroną środowiska (załącznik XI wymienia 12 takich dyrektyw są to m. in. dyrektywa wodna, azotanowa, siedliskowa, ptasia, NEC) i wykazać, w jaki sposób WPR przyczyni się do realizacji celów sformułowanych w tych dokumentach. W kontekście zapewnienia synergii WPR z celami środowiskowymi, wykorzystanie nowych technologii mogłoby również przyczynić się do

bardziej efektywnych działań w obszarze inwentaryzacji i monitorowania stanu ochrony gatunków i siedlisk.

W kontekście zwiększonych wymogów środowiskowych negatywnie należy ocenić **brak ujednoczonych w skali UE wyłączeń z warunkowości** pewnych grup gospodarstw, które już dziś, z uwagi na swoją strukturę (mozaikowatość, tradycyjne metody agrotechniki), realizują funkcje środowiskowe. Takie rozwiązanie w obecnym okresie stosowano w przypadku gospodarstw uczestniczących w systemie dla małych gospodarstw, które są zwolnione z kontroli przestrzegania norm i wymogów zasady wzajemnej zgodności oraz z obowiązku przestrzegania zazielenienia. Dlatego też należy dążyć do zapewnienia elastycznych rozwiązań dla państw członkowskich umożliwiających wyłączenie takich gospodarstw z warunkowości, jak i ustalenia w przepisach UE zasady zapewniającej równowagę pomiędzy państwami członkowskimi. Należy przy tym podkreślić, że wyłączenie pewnych grup gospodarstw z warunkowości oznacza jedynie wyłączenie ich z kontroli i nakładania ewentualnych sankcji w postaci zmniejszenia płatności bezpośrednich z tego tytułu. Takie podejście dotyczy więc jedynie systemu płatności bezpośrednich, które są dobrowolne dla rolników, i nie zwalania ich z obowiązku przestrzegania powszechnie obowiązujących przepisów wdrożonych do porządku krajowego na podstawie przepisów UE (rozporządzeń, dyrektyw) w zakresie ochrony środowiska, ochrony wód przed azotanami, itd.

Jednocześnie negatywnie należy ocenić, **projektowanie w ramach warunkowości rozwiązań, które nakładają zbyt duże obciążenia** dla rolników jak i administracji. Sektor rolnictwa w Polsce cechuje się m.in. dużą liczbą beneficjentów, niskim stopniem korzystania z technologii cyfrowych oraz niekorzystną strukturą wiekową rolników (w Polsce, o przyznanie płatności bezpośrednich wnioskuje ok. 300 tys. producentów rolnych powyżej 60 roku życia, co stanowi ok. 22 % ogólnej liczby wnioskujących). Zobowiązanie wszystkich rolników do stosowania złożonych obowiązków w ramach warunkowości, w tym m.in. do korzystania z zaawansowanego narzędzia dotyczącego zrównoważonego gospodarowania składnikami odżywczymi spowoduje wzrost kosztów i nakładów związanych z ich realizacją.

KE w swojej propozycji podnosi problem, iż ok. 80% środków na dopłaty trafia tylko do ok. 20% największych gospodarstw i proponuje utrzymanie mechanizmu redukcji płatności (*ang. capping*) wraz ze zmniejszeniem limitów, objęciem nimi wszystkich rodzajów płatności oraz nadaniem temu mechanizmowi charakteru obowiązkowego. Ze względu na niewielką liczbę gospodarstw w Polsce, które mogłyby być objęte tym mechanizmem⁴, Rząd RP nie uznaje tej sprawy jako priorytetowej. Mechanizm redukcji jest w Polsce stosowany już w obecnej perspektywie finansowej i w formie bez odliczania kosztów pracy. Propozycje KE w zakresie **mechanizmu redukcji płatności** cechuje większe niż obecnie skomplikowanie mechanizmu rozdysponowania środków, które mają zostać „uzyskane” w wyniku redukcji. Jest to kolejny czynnik stwarzający ryzyko niepełnego wykorzystania środków unijnych przez państwa członkowskie oraz rodzi szereg problemów technicznych, których rozwiązanie warunkuje prawidłowe wdrożenie mechanizmu. Rząd RP zwraca uwagę, że szacowanie kwot „pozyskanych” w wyniku redukcji będzie o wiele bardziej skomplikowane.

Proponowane podejście dotyczące **monitoringu gruntów** rolnych wymaga dodatkowych wyjaśnień ze strony KE. Monitoring oznacza bowiem stuprocentowy poziom kontroli poprzez śledzenie działalności rolniczej i ocenę kwalifikowalności wszystkich zadeklarowanych

---

⁴ Dopłaty w wysokości 100 tys. euro i więcej to 6% puli dopłat w Polsce, podczas gdy średnio w UE jest to 16%, ze szczególnie wysokim udziałem w Czechach, Słowacji, Rumunii, Bułgarii, Niemczech i Danii

obszarów w sposób stały i systematyczny przy użyciu danych pozyskiwanych z satelitów Sentinel. Należy podkreślić, że obecne uwarunkowania techniczne produktów Sentinel, w szczególności rozdzielczość przestrzenna, utrudnia w wielu przypadkach zastosowanie tej technologii, m.in. w odniesieniu do małych działek rolnych, działek wąskich lub o nieregularnych kształtach, które powszechnie występują w Polsce. Przy obecnych możliwościach technicznych satelitów Sentinel, proponowany monitoring nie zastąpiłby zatem tradycyjnego systemu kontroli. Powszechne i obowiązkowe zastosowanie proponowanego podejścia wymaga zatem dalszego rozwijania przez KE tej technologii i jej udostępnienia państwom członkowskim.

Rząd RP pozytywnie ocenia możliwość wspierania **zorganizowanych form współdziałania producentów rolnych w ramach tzw. interwencji sektorowych** objętych planami strategicznymi. Jednakże, zgodnie z propozycjami KE w tym zakresie, beneficjentami wsparcia będą mogły być wyłącznie uznane organizacje producentów lub zrzeszeń organizacji producentów uznanych na podstawie art. 152 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013. W Polsce takie podmioty nie występują lub skupiają niewielką ilość producentów (wyjątkiem jest sektor owoców i warzyw). Z tego względu istnieje konieczność poszerzenia listy podmiotów, które będą mogły uzyskiwać wsparcie o grupy producentów, spółdzielnie i zrzeszenia producentów rolnych.

Rząd RP opowiada się przynajmniej za utrzymaniem obecnego poziomu budżetu **programu dla szkół** w wysokości 250 mln EUR w skali całej UE. Na rok szkolny 2017/2018 Polsce przydzielono ok. 10,5% kwoty całego budżetu, tj. ponad 26 mln euro. Konieczność realizacji dodatkowych zadań w programie dla szkół spowodowała znaczącą redukcję grupy docelowej w komponencie mlecznym i to pomimo utrzymania dopłaty krajowej na wysokim poziomie. Dlatego w opinii Rządu RP zaproponowana redukcja budżetu UE skutkować będzie ryzykiem dalszego ograniczania dostaw produktów do placówek oświatowych, co stoi w sprzeczności do oczekiwań szkół, uczniów i ich rodziców wobec zreformowanego unijnego programu.

W odniesieniu do interwencji obejmującej **wsparcie sektora pszczelarskiego** w ramach WPR, proponowana alokacja dla UE-28 wynosi 60 mln EUR rocznie. Obecnie alokacja ta stanowi kwotę 36 mln EUR rocznie. W przypadku Polski propozycja obejmuje wzrost środków z 2,96 mln EUR do 5,02 mln EUR, tj. wzrost o prawie 70%. Rząd RP popiera zwiększenie alokacji środków na wsparcie krajowego sektora pszczelarskiego.

Rząd RP zwraca uwagę na przyznanie KE nadmiernych kompetencji do kształtowania w drodze **aktów delegowanych** definicji w stosowaniu rozporządzenia (UE) nr 1308/2013. Obecnie definicje dotyczące poszczególnych sektorów rynków rolnych zawarte są w załączniku II do rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1308/2013. Aktualizacja tych definicji wymaga przeprowadzenia pełnej procedury ustawodawczej (zmiany aktu bazowego), z pełnym udziałem państw członkowskich w procesie decyzyjnym UE. Zaproponowana zmiana definicji, w drodze aktu delegowanego KE, co do zasady skraca proces legislacyjny, niemniej jednak zmiana ta zdaniem Rządu RP powinna być przeprowadzana co najmniej w drodze aktów wykonawczych, aby nie ograniczać państwom członkowskim możliwość bezpośredniego współdecydowania o kształcie projektowanych przepisów w tym zakresie.

W zakresie **instrumentów finansowych** proponowane rozwiązania umożliwią wsparcie operacji głównie w większych gospodarstwach rolnych. Zastosowanie na szerszą skalę tej formy pomocy będzie pośrednio przyczyniać się do zwiększenia dostępności środków na realizację planu strategicznego.

Redukcja budżetu II filara będzie miała negatywny wpływ na zakres i liczbę realizowanych na obszarach wiejskich projektów. Równocześnie wyłączenie EFRROW ze wspólnych przepisów rozporządzenia ramowego⁵ ustanawiającego wspólne przepisy dla szeregu funduszy nie powinno wykluczać możliwości finansowania operacji na obszarach wiejskich ze środków polityki spójności. Zharmonizowane i skoordynowane podejście do **finansowania obszarów wiejskich ze środków polityki spójności** powinno zostać zapewnione w szczególności w obszarach, które nie będą mogły zostać zrealizowane poprzez plany strategiczne WPR.

W obecnej perspektywie Polska z dużym wysiłkiem podjęła wyzwanie realizacji strategii wielofunduszowych, licząc na to, że doświadczenia zdobyte w tej perspektywie posłużą do lepszego, bardziej efektywnego a przede wszystkim zharmonizowanego **systemu wdrażania LEADER/RLKS** po 2020 roku. Propozycja KE w zakresie LEADER/RLKS, polegająca na zwiększeniu roli funduszu wiodącego, jest niewystarczająca, gdyż daje możliwość wyznaczenia funduszu wiodącego (wspólnych zasad/przepisów) jedynie w odniesieniu do poszczególnych strategii, a nie do całego instrumentu RLKS. Dlatego wymaga ona rozszerzenia, aby możliwe było przyjęcie jednolitych zasad, które będą obowiązywały przy realizacji RLKS, niezależnie od liczby i rodzaju funduszy zaangażowanych w realizację strategii.

Doświadczenia w zakresie wsparcia **usług doradczych** w poprzednim okresie programowania uwidoczniły niską skłonność rolników do odpłatności za usługi doradcze. Ze względu na zmieniające się przepisy i wymogi, rolnicy powinni mieć możliwość skorzystania z nieodpłatnych szkoleń czy usług doradczych. Analizy wskazują także na potrzebę wsparcia kompleksowych usług doradczych uwzględniających wszystkie aspekty prowadzenia gospodarstwa, od ogólnego wpływu na rentowność w efekcie podejmowanych decyzji do szczegółowego doradztwa technologicznego. Tymczasem propozycje zawarte w projekcie przedstawiają wprawdzie szeroki, ale niepełny zakres usług obowiązkowych systemu doradztwa. Proponuje się zatem ograniczenie zakresu obowiązkowego, by umożliwić świadczenie usług dostosowanych do potrzeb rolników, biorąc pod uwagę że zakres zadań doradztwa jest powiązany z jego finansowaniem ze środków programu rozwoju obszarów wiejskich.

Dotychczasowy udział zespołów badawczych w unijnym programie na badania i innowacje **Horyzont 2020** wskazuje na wyraźną nierównowagę w wykorzystaniu jego środków na niekorzyść krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Kraje te uzyskały tylko niecałe 5% z całości budżetu wydanego dotąd w Programie Horyzont 2020. Ze względu na podkreślane przez Komisję znaczenia badań i innowacji oraz roli transferu wiedzy dla realizacji celów tej polityki, zdaniem Rządu RP należy zapewnić silniejsze uwzględnienie potrzeb sektora rolniczożywnościowego Polski i całego obszaru Europy Środkowo–Wschodniej w przyszłych ramowych programach badań i innowacji finansowanych ze środków UE zarządzanych centralnie. Od kilku lat Rząd RP promuje i angażuje się we współpracę państw Grupy Wyszehradzkiej (poszerzoną o inne państwa partnerskie) na rzecz wypracowania i promowania wspólnej agendy badawczej (czego przykładem jest inicjatywa inicjatywy BIOEST). Równoległe do tych

---

⁵ Wniosek: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu i Migracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz (COM(2018) 375)

wysiłków potrzebne są także modyfikacje zasad funkcjonowania programów zarządzanych centralnie.

***

W ramach konsultacji społecznych projekty prawne zostały przekazane Radzie Dialogu Społecznego w Rolnictwie, w której reprezentowane są 104 związki, organizacje branżowe i sektorowe. Wstępna opinia Rady przekazana Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi była brana pod uwagę przy opracowywaniu niniejszego projektu stanowiska. W pracach tych brano także pod uwagę *Stanowisko Krajowej Rady Izby Rolniczych skierowane do Premiera Rzeczypospolitej Polskiej dotyczące projektu budżetu na WPR w perspektywie finansowej 2021-2027* (uchwała nr 6/2018 KRIR z dnia 6 czerwca 2018 r.).

***

Na obecnym etapie oszacowanie prawnych, społecznych, gospodarczych czy finansowych skutków propozycji prawnych jest wstępne i dotyczy wyłącznie zmian zaproponowanych przez KE w tych projektach. Należy pamiętać, że zawarte w projektach propozycje, mogą ulec jeszcze znaczącym zmianom w trakcie procesu negocjacji, zarówno pomiędzy państwami członkowskimi, jak i pomiędzy instytucjami UE. Dotyczy to zarówno efektów negocjacji dotyczących samych przepisów przyszłej WPR, jak i negocjacji dotyczących wieloletnich ram finansowych.

Uzasadnienie stanowiska wobec zakresu aktów wykonawczych i delegowanych

Nadmierne jest przyznanie KE kompetencji do kształtowania w drodze aktów delegowanych stosowania rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 w zakresie definicji odnoszących się do poszczególnych sektorów produktów rolnych. Obecnie definicje dotyczące poszczególnych sektorów rynków rolnych zawarte są w załączniku II do rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1308/2013. Aktualizacja tych definicji wymaga przeprowadzenia pełnej procedury ustawodawczej (zmiany aktu bazowego). Zmiana definicji, w drodze aktu delegowanego KE, ograniczy państwu członkowskiemu możliwość bezpośredniego współdecydowania o kształcie projektowanych przepisów w tym zakresie.

1. Ocena skutków prawnych

Wdrożenie przepisów projektu rozporządzenia dotyczącego planów strategicznych WPR wymagać będzie nowelizacji szeregu krajowych regulacji (ustaw i aktów niższego rzędu) lub zastąpienia ich nowymi regulacjami. Dotyczy to regulacji w zakresie płatności bezpośrednich, wsparcia rozwoju obszarów wiejskich, przepisów o rynkach rolnych. W związku z planowanym wprowadzeniem nowych rodzajów płatności (zastąpienie systemu jednolitej płatności obszarowej przez podstawowe wsparcie dochodów) oraz przekazaniem państwom członkowskim przez KE większych uprawnień, konieczne będzie zasadnicze dostosowanie przepisów krajowych. Konieczne będzie uchylene i zastąpienie nowymi regulacjami, bądź dostosowanie, przepisów ustawy z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego. Konieczna będzie również nowelizacja, uchylene lub wydanie nowych rozporządzeń wykonawczych do ww. ustawy.

Implementacja rozwiązań dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) będzie wymagała wprowadzenia zmian w prawodawstwie krajowym. Dotyczyć to będzie w szczególności ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu

Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, a także przepisów ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności. Ostateczna ocena skutków prawnych będzie możliwa po przedstawieniu przez KE projektów aktów delegowanych i wykonawczych.

2. Ocena skutków społecznych

Płatności bezpośrednie w ramach WPR wspierają dochody rodzin w około 1,35 mln gospodarstw rolnych, a ich udział w dochodach rolniczych jest szczególnie wysoki w przypadku gospodarstw najmniejszych. W tym kontekście pozytywnie należy postrzegać utrzymanie obecnych rozwiązań pozwalających na modyfikację dystrybucji płatności bezpośrednich na korzyść małych i średniej wielkości gospodarstw m.in. poprzez płatność redystrybucyjną oraz wyższe wsparcie dla młodych rolników. Podobny efekt wynika z możliwości kontynuowania wsparcia związanego z produkcją, które w Polsce obejmuje sektory pracochłonne i zawiera ilościowe ograniczenia wsparcia na gospodarstwo.

Badania regionalnych efektów mnożnikowych transferów płatności bezpośrednich pozwalają wnioskować, iż zwiększenie wsparcia (transferów finansowych) dla mniejszych gospodarstw i tym samym dla regionów o rozdrobnionej strukturze agrarnej może pozytywnie wpłynąć na zwiększenie szans rozwojowych obszarów wiejskich najłabiej rozwiniętych.

WPR aktywnie wspiera odnowę pokoleń w rolnictwie, co zwiększa zdolność sektora do stosowania najnowszych technologii i innowacji. Z funduszy unijnych wsparcie inwestycyjne na rozpoczęcie działalności uzyskało w Polsce ponad 80 tysięcy młodych rolników.

Nastawienia proeksportowe sektora rolno-spożywczego, w tym rozwój jego pracochłonnych sektorów (np. ogrodnictwa, produkcji mleczarskiej, bydła) wspierany przez środki WPR, przyczyniły się do stworzenia tysięcy miejsc pracy na obszarach wiejskich.

Wsparcie w ramach II filara WPR sprzyja rozwojowi aktywności gospodarczej na obszarach wiejskich związanej nie tylko z sektorem rolnym. Instrumenty zaproponowane w projekcie rozporządzenia dotyczącego planów strategicznych WPR powinny przynieść pozytywne efekty w sferze społecznej, przez poprawę jakości życia na wsi oraz zmniejszenie różnic w poziomie życia między miastem a wsią. Na jakość życia na obszarach wiejskich będą oddziaływać m.in. inwestycje w infrastrukturę techniczną oraz publiczną. Ukierunkowane działania wspierające rozwój obszarów wiejskich (podejście LEADER) sprzyja budowaniu kapitału społecznego łącząc różne podmioty aktywne na obszarach wiejskich. Działania II filara WPR powinny przyczynić się także do zwiększenia dochodów ludności wiejskiej, w tym ludności rolniczej.

Ograniczenie środków na WPR oraz konieczność przeznaczenia większej części wsparcia na cele środowiskowe może jednak przyczynić się do spadku tempa konwergencji społecznej i gospodarczej.

3. Ocena skutków gospodarczych

Ważną funkcją WPR jest gwarantowanie równych warunków konkurencji na jednolitym rynku rolnym UE, co daje Polsce możliwość wykorzystywania przewag komparatywnych względem partnerów handlowych. Środki z WPR wspierają bezpośrednio rozwój polskiego sektora rolno-spożywczego i jego coraz silniejszą proeksportową orientację oraz przyczyniają się do zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich w Polsce. W dużej części dzięki wsparciu

w ramach WPR dochody polskich rolników zwiększyły się prawie dwukrotnie w porównaniu z okresem sprzed akcesji do UE.

Wspólna polityka rolna, wspierając procesy dostosowawcze (modernizacyjne, strukturalne, kompensacyjne) ułatwia funkcjonowanie sektora w warunkach coraz bardziej liberalnej unijnej polityki handlowej, otwierającej jednolity rynek UE na konkurencję zewnętrzną i włączającej całą gospodarkę UE w procesy globalizacji.

Dzięki WPR możliwe jest łagodzenie niekorzystnych efektów globalizacji w sektorze rolnym, szczególnie w regionach o wciąż dużym udziale tego sektora w strukturze gospodarczej obszarów wiejskich. Kluczową rolę ma bezpośrednie wspieranie dochodów średnich i małych gospodarstw rolnych. Udział wsparcia w ramach WPR stanowił w 2016 r. około 2/3 dochodów małych i średnich gospodarstw w Polsce.

Wsparcie WPR wpływa na liczbę gospodarstw rolnych zdolnych do konkurencji na globalnym rynku. Inwestycje w modernizację gospodarstw wspierane ze środków WPR zrealizowało ok. 15% ogólnej liczby gospodarstw rolnych w Polsce. Gruntownej modernizacji poddano sektor przetwórstwa żywności, poprzez dostosowanie zakładów do najwyższych standardów bezpieczeństwa i jakości – w ramach WPR wsparciem objęto ok. 3 tys. podmiotów przetwórstwa rolno-spożywczego. Ponadto 20 tys. producentów żywności rozpoczęło produkcję w systemach jakości opartych na regułach pochodzenia, tradycyjnych recepturach (ochrony nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych).

Płatności bezpośrednie przekładają się na rozwój gospodarstw, sektora i całej gospodarki; badania wskazują, iż większość tych środków ma charakter prorozwojowy – w budżetach gospodarstw determinują poziom wydatków na inwestycje w środki trwałe i obrotowe, dzięki czemu oddziałują one pozytywnie na proces restrukturyzacji i modernizacji sektora rolnego. Transfery te generują jednocześnie istotne efekty mnożnikowe lokalnie i w skali kraju, przekładając się na produkcję i zatrudnienie w innych, powiązanych sektorach gospodarki, a waga tego efektu jest największa w regionach najślabiej rozwiniętych.

Z płatności bezpośrednich w Polsce korzysta prawie 1,35 mln gospodarstw rolnych, które użytkują ponad 14 mln ha UR. Tym samym przeszło 90% powierzchni UR znajduje się w ciągłym rolniczym użytkowaniu i jest objęte coraz wyższymi wymogami w zakresie ochrony środowiska. Sprzyja to utrzymaniu potencjału produkcyjnego polskiego rolnictwa i bezpieczeństwa żywnościowego kraju.

Wsparcie rozwoju obszarów wiejskich w ramach II filara WPR przyczynia się do realizacji celów gospodarczych, środowiskowych i społecznych na obszarach wiejskich. Silniejsza koncentracja wydatków na aspektach środowiskowo-klimatycznych, przy równoczesnym ograniczeniu budżetu II filara WPR sprawi jednak, że siła oddziaływania tej polityki na konkurencyjność, przedsiębiorczość czy też spójność terytorialno-społeczną może zostać znacznie osłabiona.

Opierając się na dotychczasowych efektach wydatkowania środków w ramach II filara WPR można oczekiwać, że dzięki proponowanym w projektach KE rozwiązaniom nadal możliwe będzie wspieranie procesu modernizacji gospodarstw, w tym także przez wprowadzanie nowych technik, technologii i procesów, a także przez wsparcie doradztwa skierowanego do rolników.

4. Ocena skutków finansowych

Środki finansowe zaplanowane przez KE na wspólną politykę rolną na lata 2021-2027 (koszty operacyjne) wynoszą łącznie 365 mld euro, a środki przewidziane na koszty administracyjne na poziomie UE związane z tą polityką to 921,8 mln euro. Łączne wydatki na koszty operacyjne i administracyjne związane ze wspólną polityką rolną sfinansowane będą w ramach składki do budżetu ogólnego UE przez wszystkie państwa członkowskie zgodnie z ich procentowym udziałem w sumie zasobów własnych UE. Zakładając, że udział RP w składce do budżetu UE wynosi ok. 3,6%, polski udział w finansowaniu działań regulowanych proponowanymi przepisami wyniesie 13,17 mld euro w okresie 2021-2027.

W propozycjach prawnych, których dotyczy niniejsze stanowisko KE zaproponowała następujące alokacje środków finansowych dla Polski (kwoty w cenach bieżących): 21,4 mld euro w przypadku płatności bezpośrednich (wsparcie z EFRG) oraz 9,2 mld euro w przypadku środków II filara WPR (wsparcie z EFRROW). W stosunku do alokacji dla okresu 2014-2020 oznacza to nominalny wzrost o 1,3% w pierwszym przypadku i spadek o 15,7% w drugim.

Propozycja KE opiera się na założeniu, że ograniczenie możliwości finansowania rozwoju obszarów wiejskich w ramach II filara WPR (skutek silnego zmniejszenia budżetu) będzie mogło być kompensowane wyższym zaangażowaniem budżetów krajowych, poprzez zwiększenie wkładu krajowego do wydatków na działania wspierane ze środków EFRROW (współfinansowanie krajowe) ponad minimalny wymagany poziom lub bezpośrednio przejęcie przez budżet krajowy finansowania zadań np. w zakresie rozwoju infrastruktury. Obecne wydatki na realizację wsparcia na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w Polsce wynoszą ok. 13,6 mld euro, gdzie ok. 4,9 mld euro stanowi wkład krajowych środków publicznych.

Rząd RP opowiada się za zakończeniem w perspektywie finansowej 2021-2027 procesu wyrównywania poziomu płatności bezpośrednich między państwami członkowskimi. Rozwiązanie proponowane przez KE tylko w ograniczonym stopniu przybliży do tego celu. W tym kontekście należy rozpatrywać zaproponowaną możliwość dokonania przesunięć do 15% środków pomiędzy filarami, która pozwoliłaby w przypadku Polski przesunąć z II do I filaru ok. 198 mln euro/rok (zwiększenie koperty płatności bezpośrednich w latach 2021-2026 średnio o ok. 6,5% i poziomu stawek płatności, uwzględniając proponowany mechanizm konwergencji, do ok. 90,3% średniej UE). Przesunięcie takie implikowałoby odpowiednie zmiany w poziomie wydatków z krajowego budżetu na współfinansowanie działań wspierających rozwój obszarów wiejskich: zmniejszałoby kwotę minimalnego wkładu krajowego, natomiast zwiększałoby kwotę jaka pozwoliłaby na utrzymanie obecnego poziomu budżetu PROW 2014-2020 w Polsce.

Rząd RP opowiada się za utrzymaniem obecnego poziomu budżetu programu dla szkół w wysokości co najmniej 250 mln euro w skali całej UE. Propozycja KE przewiduje redukcję tego budżetu do 220,1 mln euro, nie precyzując jednocześnie poziomu tej redukcji dla poszczególnych państw członkowskich. Aktualnie na rok szkolny 2017/2018 Polsce przydzielono ponad 10% kwoty całego budżetu. Redukcja budżetu UE skutkować będzie ryzykiem nieutrzymania podobnego poziomu finansowania polskiego Programu z budżetu UE.

W odniesieniu do interwencji obejmującej wsparcie sektora pszczelarskiego w ramach WPR, proponowana alokacja dla UE-28 wynosi 60 mln euro rocznie. Obecnie alokacja ta stanowi

kwotę 36 mln euro rocznie. W przypadku Polski propozycja obejmuje wzrost środków z 2,96 do 5,02 mln euro, tj. wzrost o prawie 70%.

Ocena skutków finansowych może ulec zmianie w zależności od kompromisowych propozycji przyjętych w zakresie negocjacji WRF 2021-2027.

IV. Informacja w sprawie zgodności projektu aktu z zasadą pomocniczości

Projekt rozporządzenia jest zgodny z zasadą pomocniczości. Sektor rolny stanowi obszar kompetencji dzielonych między UE a państwa członkowskie UE. Działania na szczeblu unijnym służą utrzymaniu zrównoważonego i zróżnicowanego rolnictwa w całej UE i obejmują istotne kwestie wykraczające poza ramy krajowe, jak np. zmiany klimatu czy solidarność między państwami członkowskimi UE. Ze względu na znaczenie przyszłych wyzwań dla bezpieczeństwa żywnościowego, środowiska i zrównoważonego rozwoju terytorialnego, WPR pozostaje polityką o strategicznym znaczeniu dla UE, efektywnie wykorzystującą środki budżetowe.

V. Przedstawiciel Rządu upoważniony do prezentowania stanowiska

Ryszard Zarudzki, Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Tel. + 48 22 623 12 39